

Identifying the importance and ranking of soft skills to enter the auditing profession from the perspective of university professors and employees in the auditing profession

Asma Modayemzadeh, * ¹ Fatemeh Pooladian, ²

1. Faculty Member, Department of Accounting, Technical and Vocational University, Tehran, Iran (Corresponding Author).
2. MSc in Accounting, Visiting Lecturer at Technical and Vocational University, Tehran, Iran.

ARTICLE INFO

Article Type:

Original Research

Received: 11.27.2023

Revised: 02.27.2024

Accepted: 06.19.2024

Keyword:

Soft skills, Hard skills, Auditing, Accounting, Higher Education

*Corresponding Author:

Asma Modayemzadeh

Email:

asma.modayemzadeh@gmail.com

ABSTRACT

This research seeks to identify the importance and ranking of soft skills to enter the auditing profession from the perspective of two groups of university professors and those working in the auditing profession. Currently, graduates who do not have the necessary skills to enter the profession are among the challenges of the country's higher education system. In this regard, a list of soft skills that may be useful for undergraduate students in the field of accounting and auditing was prepared to get the opinions of professors and professionals in the profession. The research method is survey type and its purpose is practical. The statistical population of the current research consists of professors in government and non-government universities (both academic faculty and visiting lecturers) who have had experience teaching auditing principles at the bachelor level and who are working in the auditing profession with the position of audit supervisor and above. The sample number is 234 people and the data collection tool is a Likert-scaled questionnaire. The data was analyzed using SPSS 22 software. The findings indicate that the set of soft skills examined are significantly important from the point of view of both groups of university professors and professionals. In addition, from the point of view of professionals, perceptive and decision-making skills were the most important, but from the point of view of university professors, communication skills, self-management skills and others, and perceptive and decision-making skills were equally important and Policymaking and entrepreneurship skills were ranked second in importance.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Having hard accounting and auditing skills in today's competitive world is not sufficient to enter the auditing profession alone, and graduates must strengthen their soft skills in addition to their hard skills to respond effectively to the needs of the profession. So far, a specific definition of soft skills has not been proposed. A specific skill may be considered a soft skill in one field of knowledge and a hard skill in another field. Various definitions of soft skills have been presented in different encyclopedias. In general, soft skills are a combination of personal skills, social skills, communication skills, personality and identity characteristics, attitudes, job characteristics, social intelligence, and emotional intelligence that determine the ways a person can interact with people and the environment with these skills.

Since the purpose of the auditor is to create confidence in financial statements, audit quality means that the audited financial statements are free from significant distortions. Furthermore, the quality of auditors' judgment and decision-making depends on their skills and abilities such as problem-solving ability, technical skill, experience, and independence. In addition, the audit environment is changing rapidly, and this change is accompanied by more emphasis on complex decisions and various skills. In the last three decades, extensive studies have been conducted on the general employability skills expected from accounting and auditing graduates. These studies show that accounting and auditing programs are not compatible with the requirements of the real world and have not been able to meet the expectations and needs of employers. In this regard, the purpose of this research was to identify the soft skills needed for accounting and auditing graduates to enter the auditing profession, considering the issues and changes in new business environments. Furthermore, determining the importance and ranking of the mentioned skills from the point of view of university professors and professionals was one of the other goals of this research.

Methodology

The research method was survey type and its purpose practical. The statistical population of the current research consisted of professors in government and non-government universities (both academic faculty and visiting lecturers) who had experience teaching auditing principles at the bachelor level and who were working in the auditing profession with the position of audit supervisor and above. The sample number was 234 people and the data collection tool was a Likert-scaled questionnaire. The data was analyzed using SPSS 22 software. To test the research hypotheses, a one-variable t-test, and Friedman's test were used

Results and Discussion

First, the demographic information of the participants in the research was examined. In general, from the general information of the respondents to the questionnaires, it can be inferred that:

1. The field of study of the respondents was related to the topic of the research
2. The respondents had the necessary professional experience to answer the questions
3. Their educational qualifications indicate the high knowledge of the respondents

Then, the research hypotheses were examined. The results of testing the first to eighth hypotheses of the research indicated that from the point of view of both investigated groups, it is important to have soft skills to enter the auditing profession. Moreover, the results of the test of hypothesis number nine showed that the ranking of the importance of the examined soft skills was not the same from the point of view of university professors and those working in the auditing profession. More detailed investigations showed that, among the soft skills needed from the point of view of those working in the profession, perceptive and decision-making skills were the most important with an average of 3.01, policymaking and entrepreneurship skills ranked second, and communication skills and management skills over themselves and others were assigned the third rank jointly. From the perspective of university professors, communication skills, management skills over oneself and others, and perceptive and decision-making skills were equally important with an average of 2, and policymaking and entrepreneurship skills ranked second with an average of 1.

Conclusion and Acknowledgement

Based on the importance and possible role of soft skills in the auditing profession according to the conducted research, in this article, for the first time in Iran, the identification and ranking of important soft skills in the field of auditing education were discussed. In this regard, 30 indicators in the form of four main soft skills were considered as important skills in the auditing field. The above four skills included "Communication", "Management of self and others", "Policymaking and entrepreneurship" and "Perception and decision-making". The findings indicated that from the perspective of both surveyed groups, four main skills were important. The difference in the importance of skills was investigated from the perspective of the two groups, and the results showed that the assumption of the difference in the importance of skills from the point of view of university professors and professionals was not rejected. Based on the results of the research and considering the importance of soft skills in the accounting profession, it is recommended to give double importance to these matters in the compilation of courses related to the accounting field, and that the Supreme Planning Council in the Ministry of Science, Research and Technology and other organizations consider these skills, revise and define the subject of the courses related to this field accordingly.

کارافن

فصلنامه علمی دانشگاه ملی مهارت

ویژه‌نامه ۱۴۰۴، دوره ۲۲، ۳۴۶-۳۱۹

آدرس نشریه: <https://karafan.tvu.ac.ir/>

doi 10.48301/kssa.2023.405040.2619

شناسایی اهمیت و رتبه‌بندی مهارت‌های نرم جهت ورود به حرفه حسابرسی از منظر استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه حسابرسی

اسما مدایم زاده* ¹ ID، فاطمه پولادیان ² ID

¹ عضو هیئت علمی گروه حسابداری، دانشگاه فنی و حرفه ای، تهران، ایران

² کارشناس ارشد حسابداری، مدرس مدعو دانشگاه فنی و حرفه ای، تهران، ایران

چکیده

اطلاعات مقاله

پژوهش حاضر به دنبال شناسایی اهمیت و رتبه‌بندی مهارت‌های نرم جهت ورود به حرفه حسابرسی از دیدگاه دو گروه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه حسابرسی است. در حال حاضر، وجود دانش‌آموختگانی که مهارت‌های لازم را برای ورود به حرفه مربوط به رشته خود ندارند، از جمله چالش‌های نظام آموزش عالی کشور است. در همین راستا، فهرستی از مهارت‌های نرم که می‌توانند برای دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی در رشته حسابداری و حسابرسی مفید باشند، برای کسب نظر استادان و شاغلین در حرفه، تهیه شد. روش پژوهش از نوع پیمایشی و هدف آن کاربردی است. جامعه آماری پژوهش را استادان در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی با سابقه تدریس اصول حسابرسی در مقطع کارشناسی و شاغلین در حرفه حسابرسی با سمت سرپرست حسابرسی و بالاتر تشکیل می‌دهد. تعداد نمونه پژوهش ۲۳۴ نفر و ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه مقیاس‌بندی شده بر اساس طیف لیکرت است. داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. یافته‌های پژوهش نشان داد، مجموعه مهارت‌های نرم بررسی شده شامل مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران، مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی و مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری از دید هر دو گروه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه به طور معناداری دارای اهمیت هستند. همچنین، از دیدگاه شاغلین در حرفه، مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری دارای بیشترین اهمیت بود لیکن از دیدگاه استادان دانشگاه، مهارت ارتباطی، مهارت مدیریت بر خود و دیگران و مهارت ادراکی و تصمیم‌گیری حائز اهمیت یکسان بوده و مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی در رتبه دوم اهمیت قرار گرفت.

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۹/۰۶

بازنگری مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۰۸

پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰

کلید واژگان:

مهارت نرم، مهارت سخت، حسابرسی، حسابداری، آموزش عالی

*نویسنده مسئول: مریم درویشی

پست الکترونیکی

asma.modayemzadeh@gmail.com

©2024 the authors. Published by National University of Skills, Tehran, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BY-NC License) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

شاپای الکترونیکی:

۴۴۳۰-۲۵۳۸

شاپای چاپی: ۲۳۸۲-۹۷۹۶

مقدمه

حسابرسی را می‌توان همچون پزشکی، حقوق و مهندسی به عنوان حرفه شناسایی کرد و حسابرس از جمله افرادی است که نقش اعتباردهنده به اطلاعات حسابداری را ایفا می‌کند. کیفیت که بیانگر عملکرد حسابرسی است، تحت تأثیر عوامل متعددی همچون توانایی‌های حسابرس و اجرای حرفه‌ای است (لی و همکاران، ۲۰۱۱).^۱ از این رو حسابرسان باید مهارت‌های خود را افزایش دهند تا احتمال اتکا به گزارش حسابرس و صورت‌های مالی حسابرسی شده در راستای تصمیم‌گیری‌های بی‌طرفانه و دقیق‌تر افزایش یابد (الخداش و همکاران، ۲۰۱۳).^۲ مهارت‌های فنی، که به عنوان مهارت‌های سخت^۳ شناخته می‌شوند، نقش مهمی در دنیای کسب و کار ایفا می‌کنند. با این حال، در شرایط فعلی به نظر نمی‌رسد که برای رفع مؤثر چالش‌های بازار کار کافی باشند (رابلز، ۲۰۱۲).^۴ در سال‌های اخیر، تغییرات در تجارت، فناوری جدید، رقابت‌پذیری و پویایی بیشتر منجر به لزوم فراگیری مهارت‌های نوینی شده است (دالچه و همکاران، ۲۰۲۰).^۵ افراد در موقعیت‌های تصمیم‌گیری، به طور معمول با استفاده از الگوها یا ساختارهای دانش، جهت اقدام، تصمیم‌گیری می‌کنند (محمدی و همکاران، ۱۴۰۱). حسابرسان نیز به طور دائم در معرض قضاوت و تصمیم‌گیری هستند و بخش مهمی از ساختارهای دانش آنان برای تصمیم‌گیری، از میزان مهارت‌های نرم آنان اثر می‌پذیرد.

مطالعات و گزارش‌هایی که مسائل مربوط به استخدام دانش‌آموختگان را بررسی می‌کنند عمدتاً نشان‌دهنده نگرانی کارفرمایان، در زمینه عدم وجود مهارت‌های مورد نیاز اشتغال هستند (به عنوان نمونه نادری و رستمی، ۱۴۰۱ و کوارتنگ و مناش، ۲۰۲۲).^۶ یکی از مهم‌ترین بخش مهارت‌های مورد نیاز، مهارت‌های نرم^۷ هستند. همچنین این مسئله نشان می‌دهد که کارفرمایان توسعه این‌گونه مهارت‌ها را در زمره مسئولیت‌های نهادهای آموزشی می‌دانند (کسیدی، ۲۰۰۶).^۸ لذا دانشگاه‌ها جهت پرورش دانش‌آموختگان ماهر که آمادگی ورود به حرفه را دارند، بسیار مورد توجه هستند (سیتا، ۲۰۱۴).^۹ زمانی می‌توان عملکرد دانشگاه را مناسب ارزیابی کرد که هدف آن تولید دانش‌آموختگان مطلع، متفکر و خودساخته باشد به طوری که دانشجویان به صورت مسئولانه عمل کنند و واجد مهارت‌های حل مسأله و تفکر انتقادی باشند (طالبیان درزی و همکاران، ۱۴۰۱). به عبارت دیگر، عملکرد دانشگاه زمانی قابل قبول خواهد بود که علاوه بر مهارت‌های سخت، مهارت‌های نرم را نیز در دانش‌آموخته خود پرورش داده باشد (الو و همکاران، ۲۰۲۴).^{۱۰} از دیدگاه حرفه، یک دهه پیش، آن دسته از افرادی که سابقه درخشان دانشگاهی با تجربه کار مناسب داشتند، مورد توجه بسیاری از موسسات و شرکت‌ها بودند لیکن اکنون برای ورود و فعالیت در دنیای تجارت چنین ویژگی‌هایی کافی نیست. امروزه، از متقاضیان استخدام که قصد دارند در برابر

¹ Lee et al.

^۲ Al-Khaddash et al.

³ Hard skills

⁴ Robles

⁵ Dolce et al.

⁶ Kwarteng & Menash

⁷ Soft Skills

⁸ Cassidy

⁹ Seetha

¹⁰ Elo et al.

رقبای خود مزیت نسبی داشته باشند، انتظار می‌رود مهارت‌های نرم خود را بهبود دهند (کوارتنگ و مناش، ۲۰۲۲). دلایل بی‌شماری برای نگاهی جدی‌تر به مهارت‌های نرم شخص وجود دارد. یکی از اصلی‌ترین دلایل، بازار کار امروز است که در بسیاری از زمینه‌ها به طور فزاینده‌ای رقابتی شده است. برای موفقیت در این شرایط دشوار، داوطلبان شغلی باید "حاشیه رقابت" را به وجود آورند که آن‌ها را از سایر داوطلبان با مدارک مشابه و نتایج ارزیابی قابل‌مقایسه متمایز کند. چنین افرادی می‌بایست مزیت رقابتی را با فراگیری دانش و مهارت‌های نوینی همچون مهارت‌های نرم برای خود ایجاد کنند. بدیهی است کارفرمایان ترجیح می‌دهند متقاضیانی را انتخاب کنند که از همان مراحل اولیه اشتغال مثمر ثمر باشد (شولز، ۲۰۰۸).^۱ لذا از نظام‌های آموزشی در حرفه‌های دانش‌محور از جمله حسابداری و حسابرسی انتظار می‌رود علاوه بر ایجاد زیرساخت‌های جامع لازم، دانش فنی و مهارت‌های مورد نیاز متخصصان از جمله حسابداران و حسابرسان را فراهم کنند. در سه دهه گذشته مطالعات گسترده‌ای در مورد مهارت‌های عمومی استخدام مورد انتظار از دانش‌آموختگان حسابداری و حسابرسی انجام شده است که بر اهمیت مهارت‌های مختلف مورد نیاز دانشگاهیان، کارفرمایان، دانش‌آموختگان و نهادهای حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی تمرکز دارند. این مطالعات نشان می‌دهد که برنامه‌های حسابداری و حسابرسی با الزامات دنیای واقعی سازگار نیستند و نتوانسته‌اند انتظارات و نیازهای کارفرمایان را برآورده کنند (بیو و پورتر، ۲۰۱۰).^۲ لذا دانشجویان باید از مهارت‌های مورد نیاز جهت ورود به حرفه خود آگاهی داشته و در توسعه آن‌ها پیش‌گام باشند تا بتوانند برای حرفه خود ایجاد ارزش کنند. از طرفی نهادهای حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی نیز باید در برنامه‌های حرفه‌ای خود بر توسعه و آموزش مهارت‌های مورد نیاز کارفرمایان تمرکز داشته باشند (تان و لسواد، ۲۰۱۸).^۳

بنابراین صرفاً داشتن مهارت‌های سخت حسابداری و حسابرسی در دنیای رقابتی امروز جهت ورود به حرفه حسابرسی به تنهایی کافی نیست و دانش‌آموختگان برای پاسخ‌گویی مؤثر به نیازهای حرفه باید مهارت‌های نرم خود را در کنار مهارت‌های سخت در دوره دانشجویی توسعه دهند. با توجه به این‌که بیشتر آموزش دانشجویان صرف یادگیری مهارت‌های فنی می‌شود در حالی که جهت عملکرد بهتر در محیط کار لازم است مهارت‌های فنی (سخت) در کنار مهارت‌های نرم به کار گرفته شود، آموزش مهارت‌های نرم نیز از اهمیت بالایی برخوردار است (شوکا و کومار، ۲۰۱۷).^۴ در این راستا، هدف از انجام این پژوهش، شناسایی مهارت‌های نرم مورد نیاز برای دانش‌آموختگان رشته حسابداری و حسابرسی جهت ورود به حرفه حسابرسی با توجه به مباحث و تغییرات محیط‌های تجاری جدید و همچنین تعیین اهمیت و رتبه‌بندی آن‌ها از دید استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه، برای موفقیت در آینده شغلی دانش‌آموختگان رشته حسابداری جهت ورود به حرفه حسابرسی است.

مبانی نظری پژوهش

نظر به بروز انقلاب صنعتی و پیدایش شرکت‌های سهامی، حسابرسی مالی مدرن در اواسط قرن نوزدهم در اسکاتلند و انگلیس، به منظور ارائه خدمات اعتباردهی شکل گرفت. در حالی که حسابداری وظیفه انتقال اطلاعات مالی شرکت را از طریق گزارشگری و صورت‌های مالی بر عهده دارد، حسابرسی در مورد صورت‌های مالی اظهارنظر

¹ Schulz

² Bui & Porter

³ Tan & Laswad

⁴ Shukla & Kumar

می‌کند که آیا نمای درست و منصفانه‌ای از شرکت ارائه می‌دهد یا خیر (یزدانفر و اهما، ۲۰۱۵)^۱. حسابرسی مستقل، بخش جدایی‌ناپذیر فرآیند گزارش‌گری مالی است و در اطلاع‌رسانی باکیفیت به استفاده‌کنندگان جایگاه خاصی دارد (مانسی و همکاران، ۲۰۰۴)^۲.

کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان وابسته به مهارت‌ها و توانایی‌های آنان همچون توانایی حل مسئله، مهارت فنی، تجربه و استقلال می‌باشد (اسفنجانیون، ۱۳۹۲). افرادی که به عنوان حسابرس به این حرفه وارد می‌شوند باید مهارت‌ها و دانش لازم برای انجام چنین کاری را کسب کرده و به طور مداوم آن را با تحولات روز به روز حرفه منطبق گردانند (زیودار، ۱۳۸۲). حسابرسی فرآیند پیچیده‌ای، شامل مهارت‌ها و مسئولیت‌های متفاوتی است و در عصر حاضر، به دلیل الزامات قانونی و انتظارات صاحب‌کاران، مطالبات از حسابرسان روزبه‌روز در حال افزایش است (تان و لسواد، ۲۰۱۸). لذا در چنین محیطی حسابرسان بالاخص حسابرسان مبتدی باید بر مهارت‌های گوناگون بیشتر تکیه کنند و به کسب مهارت‌های نرم و تحلیلی پیچیده بپردازند (الو و همکاران، ۲۰۲۴؛ ارلی، ۲۰۰۱)^۳. بدیهی است یکی از مبادی انتقال چنین مهارت‌هایی به حسابرسان، نظام‌های آموزشی دانشگاهی هستند. در بررسی وضعیت آموزشی دانشگاه‌ها و نیازهای آموزش عالی کشور می‌توان عنوان کرد که آموزش عالی کنونی، نیازها و مهارت‌های آموزشی و شغلی رایج و ضروری فراگیران را منعکس نمی‌کند و برنامه‌ریزی درسی باید با تأکید بر شایستگی‌های علمی (تخصصی)، عملی و مهارتی فراگیران از نو سازمان‌دهی شود. به عنوان نمونه، مجتهدزاده و همکاران (۱۳۸۹)، پژوهشی با عنوان "دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی حسابداری: دیدگاه استادان دانشگاه، شاعلان در حرفه و دانشجویان حسابداری (بررسی موردی: استان آذربایجان غربی)" انجام دادند. یافته‌های پژوهش آنان حاکی از آن بود که بین دیدگاه‌های سه گروه مورد بررسی در رابطه با اهمیت برخی از دانش و مهارت‌های مطرح شده و نیز کفایت ارائه آن‌ها توسط برنامه‌های کنونی آموزش حسابداری تفاوت معناداری وجود دارد و ارائه دانش و مهارت‌ها با برنامه‌های کنونی آموزش حسابداری در مقایسه با اهمیت آن برای دانش‌آموختگان رشته حسابداری از کفایت لازم برخوردار نیست. از جمله مهارت‌هایی که نیاز اساسی به آموزش آن‌ها در دانشگاه‌های ایران وجود دارد مهارت‌های نرم است (اکبری، ۲۰۱۷). با توجه به پیچیدگی روزافزون بازار کار، مهارت‌های نرم نه تنها در زمینه حسابداری و حسابرسی حرفه‌ای بلکه برای حل چالش‌های احتمالی آتی شغلی، موفقیت تحصیلی و توسعه فردی با اهمیت شده‌اند. اگرچه مهارت‌های سخت را می‌توان به عنوان توانایی‌های فنی برای یک فعالیت در یک حرفه تخصصی تعریف کرد (رابلز، ۲۰۱۲)؛ لیکن تعریف مهارت‌های نرم به دلایل زیادی چالش برانگیز است. در وهله اول، به دلایل معنایی اغلب صفاتی مانند "عمومی"، "اساسی"، "شخصی"، "قابل انتقال" و "حرفه‌ای" به جای "نرم" استفاده می‌شوند و اصطلاح مهارت‌ها غالباً با مفاهیمی مانند "شایستگی‌ها"، "ویژگی‌ها"، "خصوصیات" و "قابلیت‌ها" جایگزین می‌شوند. در وهله دوم، مهارت‌های نرم شامل فهرست گسترده‌ای از توانایی‌ها، اعم از عملیاتی تا بین فردی است (کوارتنگ و مناش، ۲۰۲۲؛ بنت و همکاران، ۱۹۹۹)^۴. مطابق با لغت‌نامه آکسفورد مهارت‌های نرم ویژگی‌های شخصی هستند که انسان را قادر می‌سازد تا

^۱ Yazdanfar & Öhman

^۲ Mansi et al.

^۳ Earley

^۴ Bennett et al.

بر خوردی مؤثر و مطابق با دیگران داشته باشد. نخستین بار واژه "مهارت نرم" در سال ۱۹۷۲ با تمرکز بر شایستگی‌های مورد نیاز برای رهبری و آموزش نیروها، خصوصاً ارتباط مؤثر و مهارت کار با دیگران در آموزش‌های سالانه نظامی به کار برده شد. امروزه، از این واژه در دنیای کسب و کار به منظور معرفی ویژگی‌های لازم جهت استخدام و یافتن موقعیت مناسب استفاده می‌شود. در راستای تعریف مهارت مذکور، چندین الگوی طی سال‌ها ایجاد شده‌اند. در ابتدا، بنت و همکاران (۱۹۹۹) چهار مهارت مدیریتی گسترده را مطرح کردند که عبارتند از: ۱. مدیریت خود که شامل مهارت‌هایی از قبیل مدیریت زمان، راهبردهای مقابله، مهارت‌های برنامه‌ریزی و ... است. ۲. مدیریت دیگران که شامل توانایی ارائه بازخورد، هدایت گروه و احترام به نظرات و ارزش‌های دیگران است. ۳. مدیریت اطلاعات که استفاده از رسانه‌های مناسب دیگر ابزارها را مورد توجه قرار می‌دهد. ۴. مدیریت وظایف که مربوط به شناسایی ویژگی‌های کلیدی، سازمان‌دهی کارها به وظایف فرعی، شناسایی گزینه‌های راهبردی جایگزین و ارزیابی نتایج است. پس از آن، هکمن و کاوتز^۱ (۲۰۱۶) بر شخصیت، با اشاره به پنج عامل بزرگ: صراحت، وظیفه شناسی، برون‌گرایی، سازگاری و ثبات عاطفی تمرکز کردند. با شروع از الگوی چهار عاملی بنت و همکاران (۱۹۹۹) و چارچوب هکمن و کاوتز (۲۰۱۶) الگویی توسط دانشگاه تورین^۲ برای نظارت و ترویج مهارت‌های نرم و همچنین برای تقویت آمادگی حرفه‌ای دانشجویان و موفقیت تحصیلی آنان ایجاد شد (ریچاردی و امانوئل، ۲۰۱۸)^۳. در مجموع، مهارت‌های نرم ترکیبی از مهارت‌های فردی، مهارت‌های اجتماعی، مهارت‌های ارتباطی، ویژگی‌های شخصیتی و هویتی، نگرش‌ها، ویژگی‌های شغلی، هوش اجتماعی و هوش هیجانی است که مشخص می‌کند فرد با این مهارت‌ها چگونه می‌تواند با سایر افراد اطراف خود تعامل و عملکرد خوبی داشته باشد (تان و لسواد، ۲۰۱۸). این مهارت‌ها در کنار مهارت‌های سخت دستیابی فرد به اهداف را امکان‌پذیر خواهند کرد. حال آن‌که بیشتر آموزش فرد صرف وقت برای یادگیری مهارت‌های فنی می‌شود اما ادغام مهارت‌های نرم با مهارت‌های فنی بسیار مهم است (مک‌گی، ۲۰۰۷)^۴. از این رو در پژوهش حاضر و با توجه به موضوع و اهداف مدنظر و همچنین متناسب با محیط حرفه‌ای حسابرسی ایران، جهت شناسایی معیارها و زیرمعیارهای مؤثر، پس از مطالعه پژوهش‌های پیشین شامل (مجتهدزاده و همکاران، ۱۳۸۹)، (عبدالهیان، ۱۳۹۱)، (اکبری، ۱۳۹۷)، (محمدزاده و ستوده قره باغ، ۱۳۹۷)، (لین و همکاران، ۲۰۰۵)^۵ و (رابلز، ۲۰۱۲) در حیطه مهارت‌های نرم، در نهایت چهار مهارت اصلی (مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های مدیریت خود و دیگران، مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی و مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری) به منظور بررسی و کسب نظر مشارکت‌کنندگان در پژوهش در نظر گرفته شده است که هر کدام دارای زیرمجموعه‌ای به شرح زیر هستند:

مهارت‌های ارتباطی

شبکه‌سازی: ایجاد و حفظ روابط غیررسمی و شبکه‌ای از مخاطبان یا افراد

^۱ Heckman & Kautz

^۲ University of Turin

^۳ Ricchiardi & Emanuel

^۴ Mc Gee

^۵ Lin et al.

هوش هیجانی و مدیریت استرس: ادراک از خود (خودآگاهی)^۱، توانایی کنترل هیجان‌ها و غلبه بر استرس ارتباطات شفاهی: مذاکره و متقاعدسازی، مهارت سخنرانی و فن بیان، دارای زبان بدن مناسب، توانایی در مهارت‌های زبان انگلیسی^۲ و زبان‌های خارجی، کار مؤثر با رایانه ارتباطات نوشتاری: یادداشت، گزارش‌نویسی، مستندنگاری، تولید و مدیریت اسناد، نامه‌های رسمی و اداری مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران

مدیریت عملکرد: هدف‌گذاری، سازمان‌دهی، نظارت و ارزیابی، مدیریت کارا و اثربخش (مدیریت بهره‌ور)، آشنایی با مدیریت پروژه و مدیریت کیفیت خود توسعه‌ای: مدیریت تغییر، یادگیرنده، تدوین برنامه توسعه فردی، ارتقای توانمندی و ارزیابی درونی مدیریت زمان: سرعت عمل، چابکی و اولویت‌بندی انجام امور تیم‌سازی: تیم‌سازی و همکاری با تیم‌های دیگر، مدیریت تعارض و مدیریت افراد اخلاق حرفه‌ای: قانون‌گرا، مسئولیت‌پذیر و قابل پیش‌بینی مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی

برنامه‌ریزی استراتژیک: آینده‌نگری، جامع‌نگری، کلان‌نگری، تعیین اولویت‌ها و تدوین راهبردهای مناسب و برنامه عملیاتی (برنامه اقدام)^۳. مدیریت تغییر: واکنش نسبت به تغییرات محیطی است. عموماً هدف مدیریت تغییر، پایین آوردن سطح اختلال در فعالیت‌هاست.

مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری

تفکر تحلیلی و سیستمی: تجزیه و تحلیل رویدادها، دارای ذهن ساختارمند، نگرش سیستمی، تفکر انتقادی خلاقیت و نوآوری: شناسایی سناریوهای متنوع و احتمالی و به‌کارگیری راه‌حل‌های جدید و نوآورانه شناخت و حل مسئله: آشنایی با مفاهیم تصمیم‌گیری، اولویت‌بندی، به‌کارگیری تفکر سیستمی، یافتن راه‌حل‌های متنوع و انتخاب بهترین گزینه، اجرای راه‌حل، نظارت و ارزیابی مدیریت ریسک و بحران: ریسک‌پذیری سنجیده در تصمیم‌گیری و توانایی پیش‌بینی و مدیریت پیامدها و مخاطرات

مهارت‌های فوق، مبتنی بر مطالعات دانشگاهی و پژوهشی استخراج شده است لیکن از منظری دیگر، این‌که آیا اهمیت و رتبه آن‌ها از منظر هر دو گروه مورد بررسی (استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه حسابرسی) یکسان باشد یا خیر نیز محل تردید و پرسش است. لذا در همین راستا و به منظور بررسی میزان اختلاف نظر بین دانشگاه و صنعت در این خصوص، در بخشی دیگر از این پژوهش به بررسی تفاوت دیدگاه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه حسابرسی در مورد رتبه اهمیت مهارت‌ها پرداخته خواهد شد. با توجه به مطالب پیش‌گفته و در راستای محقق شدن اهداف پژوهش فرضیه‌های پژوهش حاضر به شرح زیر طراحی و ارائه شده است:

¹ Self-Awareness

² Speaking, Listening, Reading, Writing

³ Action Plan

۱. مهارت‌های ارتباطی از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.
۲. مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.
۳. مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.
۴. مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.
۵. مهارت‌های ارتباطی از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.
۶. مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.
۷. مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.
۸. مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.
۹. رتبه اهمیت مهارت‌های نرم جهت ورود به حرفه حسابرسی از دیدگاه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه حسابرسی متفاوت است.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از حیث هدف کاربردی است که به روش توصیفی-پیمایشی انجام شده است و برای جمع‌آوری اطلاعات از ابزار اندازه‌گیری پرسش‌نامه مقیاس‌بندی شده بر اساس طیف لیکرت استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش را کلیه استادان در دانشگاه‌های دولتی و غیردولتی (اعم از هیئت علمی و مدرس مدعو) که سابقه تدریس اصول حسابرسی را در مقطع کارشناسی داشته‌اند و شاغلین در حرفه حسابرسی با سمت سرپرست حسابرسی و بالاتر تشکیل می‌دهد. تعداد نمونه پژوهش حاضر ۲۳۴ نفر است که با استفاده از جدول مورگان و به روش تصادفی ساده برآورد گردیده است. جهت بررسی اهمیت و رتبه‌بندی مهارت‌های نرم، اطلاعات پرسش‌نامه جمع‌آوری گردیده و از طریق روش‌های آماری توصیفی و استنباطی شامل آزمون تی تک متغیره و آزمون فریدمن و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲، داده‌ها مورد تحلیل قرار گرفته و فرضیه‌های پژوهش آزمون شده‌اند. همچنین به منظور بررسی پایایی و روایی سازه‌های (متغیرها) پژوهش از نرم‌افزار Smart-PLS نسخه ۳ استفاده شد. به منظور سنجش پایایی سازه‌های پژوهش از معیارهای ضریب آلفای کرونباخ و پایایی مرکب استفاده شده است. سطح قابل قبول برای هر دو معیار مذکور حداقل ۰/۷ است (محسنین و اسفیدانی، ۱۳۹۳: ۷۲). همچنین روایی سازه‌ها از سه منظر روایی محتوا، روایی هم‌گرا و روایی واگرا مورد بررسی قرار گرفت. به منظور بالا بردن

روایی محتوایی پرسش‌نامه، قبل از توزیع، پرسش‌نامه اولیه به ۴ نفر از استادان باتجربه عضو هیئت علمی که عضو جامعه حسابداران رسمی نیز بودند، ارائه و نظرات آنان در پرسش‌نامه نهایی اعمال شد. با استفاده از معیار متوسط واریانس استخراج شده (AVE)^۱ به بررسی روایی هم‌گرا پرداخته شده است. حداقل مقدار مناسب برای معیار متوسط واریانس استخراج شده، ۰/۵ است (محسنین و اسفیدانی، ۱۳۹۳: ۷۲). در راستای سنجش روایی واگرایی سازه‌های پژوهش از معیار فورنل-لارکر استفاده شد. مطابق با این معیار، ریشه دوم (جذر) میانگین واریانس‌های استخراج شده سازه باید بیشتر از بالاترین همبستگی آن سازه با سایر سازه‌ها باشد. در جدول شماره ۱، اطلاعات مربوط به معیارهای آلفای کرونباخ، پایایی مرکب و متوسط واریانس استخراج شده ارائه شده است. مقادیر به دست‌آمده حاکی از پایایی و روایی هم‌گرای قابل قبول سازه‌های پژوهش است.

جدول شماره ۱: اطلاعات پایایی و روایی هم‌گرای سازه‌ها پژوهش

سازه	آلفای کرونباخ	سطح پایایی مرکب قابل قبول	سطح متوسط واریانس استخراج شده قابل قبول
مهارت‌های ارتباطی	۰/۷۲۴۳	۰/۷۶۴۵	۰/۶۳۱۲
مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران	۰/۸۷۵۱	۰/۹۲۳۳	۰/۶۹۱۴
مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی	۰/۸۱۱۵	۰/۸۷۲۶	۰/۷۳۷۴
مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری	۰/۸۸۹۶	۰/۹۴۴۴	۰/۸۰۹۴

در جدول شماره ۲، اطلاعات مربوط به روایی واگرا در قالب ماتریس فورنل-لارکر ارائه شده است. مطابق جدول مذکور، مقادیر مندرج در قطر اصلی ماتریس از مقدار همبستگی که در خانه‌های زیرین و راست آن‌ها قرار دارد، بیشتر است. از این رو، می‌توان نتیجه گرفت هر سازه تعامل بیشتری با شاخص‌های خود در مقایسه با شاخص‌های مربوط به دیگر سازه‌ها دارد و روایی واگرایی سازه‌ها در سطح مناسبی است.

جدول شماره ۲: ماتریس فورنل-لارکر (بررسی روایی واگرایی سازه‌ها)

سازه	مهارت‌های ارتباطی	مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران	مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی	مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری
مهارت‌های ارتباطی	۰/۷۹۴۵			
مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران	۰/۵۸۳۷	۰/۸۳۱۵		
مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی	۰/۶۷۸۱	۰/۷۱۸۷	۰/۸۵۸۷	

^۱ Average variance extracted

۰/۸۹۹۶	۰/۶۳۲۷	۰/۶۱۹۵	۰/۵۶۱۲	مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری

یافته‌های پژوهش آمار توصیفی

در جدول شماره ۳ اطلاعات جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان در پژوهش ارائه شده است. یافته‌های حاصل از بررسی و تلخیص داده‌ها نشان می‌دهد، حدود ۵۷/۷ درصد از پاسخ‌دهندگان مرد و حدود ۴۲/۳ درصد آن‌ها زن هستند. از لحاظ رشته تحصیلی، ۸۵/۹ درصد از پاسخ‌دهندگان رشته تحصیلی آن‌ها حسابداری، ۱۴/۱ درصد از آن‌ها مدیریت بودند؛ اما هیچ پاسخ‌دهنده‌ای رشته اقتصاد و خارج از این ۳ رشته تحصیلی نبود. از نظر سطح تحصیلات ۳ گروه پاسخ‌دهنده وجود دارد که ۱۶/۷ درصد پاسخ‌دهندگان دارای مدرک کارشناسی، ۵۲/۵ درصد آن‌ها دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۳۰/۸ درصد مدرک دکتری داشتند. از منظر سمت شغلی، در دسته استادان دانشگاه، ۳۵/۹ درصد پاسخ‌دهندگان مدرس مدعو، ۱۰/۳ درصد عضو هیئت علمی و در دسته شاغلین در حرفه حسابداری ۳۲ درصد پاسخ‌دهندگان سرپرست، ۷/۷ درصد آن‌ها سرپرست ارشد، ۷/۷ درصد مدیر فنی و ۶/۴ درصد شریک بودند. همچنین از منظر سن پاسخ‌دهندگان، ۴۷/۴ درصد از پاسخ‌دهندگان بین ۲۵ تا ۳۵ سال، ۳۸/۵ درصد بین ۳۵ تا ۴۵ سال، ۱۱/۵ درصد بین ۴۵ تا ۵۵ سال و ۲/۶ درصد بیش از ۵۵ سال سن داشتند. در مجموع، از اطلاعات عمومی پاسخ‌دهندگان به پرسش‌نامه‌ها می‌توان این‌گونه استنباط نمود که:

- رشته تحصیلی پاسخ‌دهندگان با موضوع پژوهش مرتبط بوده است
- پاسخ‌دهندگان از تجربه حرفه‌ای لازم جهت پاسخ‌گویی به سؤالات برخوردار بوده‌اند
- مدرک تحصیلی آن‌ها حاکی از دانش بالای پاسخ‌دهندگان است.

بنابراین، می‌توان چنین نتیجه گرفت که پاسخ‌دهندگان در کل افرادی مطلع بوده‌اند که توان ارائه پاسخ‌های آگاهانه را دارا هستند. در نتیجه، پاسخ‌های آن‌ها با فرض ثابت نگاه داشتن سایر متغیرها، موجب افزایش اعتبار پژوهش گردیده است.

جدول شماره ۳: اطلاعات عمومی آزمودنی‌های پژوهش

ویژگی عمومی	فراوانی	فراوانی نسبی	فراوانی تجمعی
جنسیت:			
زن	۹۹	٪۴۲/۳	٪۴۲/۳
مرد	۱۳۵	٪۵۷/۷	۱۰۰٪
جمع	۲۳۴	۱۰۰٪	-
رشته تحصیلی:			
حسابداری	۲۰۱	٪۸۵/۹	٪۸۵/۹
مدیریت	۳۳	٪۱۴/۱	۱۰۰٪
اقتصاد	۰	-	-
سایر رشته‌ها	۰	-	-
بدون پاسخ	۰	-	-
جمع	۲۳۴	۱۰۰٪	-
سطح تحصیلات:			
کارشناسی	۳۹	٪۱۶/۷	٪۱۶/۷
کارشناسی ارشد	۱۲۳	٪۵۲/۵	٪۶۹/۲
دکتری	۷۲	٪۳۰/۸	۱۰۰٪
بدون پاسخ	۰	-	-
جمع	۲۳۴	۱۰۰٪	-
سمت شغلی:			
مدرس مدعو	۸۴	٪۳۵/۹	٪۳۵/۹
عضو هیئت علمی	۲۴	٪۱۰/۳	٪۴۶/۲
سرپرست	۷۵	۳۲٪	٪۷۸/۲
سرپرست ارشد	۱۸	٪۷/۷	٪۸۵/۹
مدیر فنی	۱۸	٪۷/۷	٪۹۳/۶
شریک	۱۵	٪۶/۴	۱۰۰٪
جمع	۲۳۴	۱۰۰٪	-
سن:			
بین ۲۵ تا ۳۵ سال	۱۱۱	٪۴۷/۴	٪۴۷/۴
بین ۳۵ تا ۴۵ سال	۹۰	٪۳۸/۵	٪۸۵/۹
بین ۴۵ تا ۵۵ سال	۲۷	٪۱۱/۵	٪۹۷/۴
بیش از ۵۵ سال	۶	٪۲/۶	۱۰۰٪
جمع	۲۳۴	۱۰۰٪	-

آمار استنباطی

نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول

فرضیه اول: مهارت‌های ارتباطی از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول با استفاده از آزمون تی تک متغیره در جدول شماره ۴ ارائه شده است. لازم به ذکر است سطح خطا (سطح معنی‌داری) در پژوهش حاضر ۵ درصد نظر گرفته شده است. همچنین با توجه به قالب پرسش‌نامه که بر اساس طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت طراحی شده است، میانگین برابر با ۳ در نظر گرفته می‌شود. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره ۴، سطح خطا (سطح معناداری) کوچکتر از ۵ درصد (۰/۰۰۰) و میانگین بزرگتر از ۳ است. از این رو، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه، مهارت‌های ارتباطی دارای اهمیت است و فرضیه اول پژوهش مبنی بر اهمیت مهارت مذکور از دیدگاه استادان دانشگاه رد نمی‌شود. افزون بر این، آماره تی و سطح معناداری مربوط به هر یک از شاخص‌های سازه نیز ارائه شد که نتایج مذکور بیانگر معناداری تمامی شاخص‌های مربوط به سازه است.

جدول شماره ۴: اطلاعات مربوط به آزمون فرضیه اول

ردیف	مهارت‌های ارتباطی جهت ورود به حرفه حسابرسی	میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری	H ₁
۱	توانایی مذاکره و متقاعدسازی	۴.۴۷	۰.۷۲۹	۲۰.۹۷۸	۰.۰۰۰	تأیید
۲	توانایی گزارش‌نویسی، مستندنگاری و نگارش نامه‌های رسمی و اداری	۴.۴۲	۰.۵۹۸	۲۴.۶۲۴	۰.۰۰۰	تأیید
۳	توانایی کار مؤثر با رایانه	۴.۳۹	۰.۷۲۱	۲۰.۰۱۱	۰.۰۰۰	تأیید
۴	مهارت سخنرانی و فن بیان	۴.۳۹	۰.۵۹۳	۲۴.۳۲۷	۰.۰۰۰	تأیید
۵	توانایی کنترل هیجانات و غلبه بر استرس	۴.۰۸	۰.۷۹۹	۱۴.۰۹۷	۰.۰۰۰	تأیید
۶	دارا بودن مهارت زبان بدن مناسب	۳.۸۹	۰.۸۱۳	۱۱.۳۶۷	۰.۰۰۰	تأیید
۷	ایجاد و حفظ روابط غیررسمی و شبکه‌ای از مخاطبان یا افراد	۳.۷۲	۰.۸۰۷	۹.۳۰۲	۰.۰۰۰	تأیید
۸	توانایی در مهارت‌های زبان انگلیسی و زبان‌های خارجی	۳.۲۸	۱.۰۴۹	۲.۷۵۳	۰.۰۰۷	تأیید
فرضیه اول	مهارت‌های ارتباطی از دیدگاه اساتید رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.	۴.۰۷۹۹	۰.۴۵۲۹۴	۲۴.۷۷۶	۰.۰۰۰	تأیید

نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم

فرضیه دوم: مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم با استفاده از آزمون تی تک متغیره در جدول شماره ۵ ارائه شده است. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره ۵، سطح خطا (سطح معناداری) کوچکتر از ۵ درصد (۰/۰۰۰) و میانگین بزرگتر از ۳ است. از این رو، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه،

مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران دارای اهمیت است و فرضیه دوم پژوهش مبنی بر اهمیت مهارت مذکور از دیدگاه استادان دانشگاه رد نمی‌شود. افزون بر این، آماره تی و سطح معناداری مربوط به هریک از شاخص‌های سازه نیز ارائه شد که نتایج مذکور بیانگر معناداری تمامی شاخص‌های مربوط به سازه است.

جدول شماره ۵: اطلاعات مربوط به آزمون فرضیه دوم

ردیف	مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران جهت ورود به حرفه حسابرسی	میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری	H1
۱	مهارت اولویت‌بندی انجام امور	۴.۴۷	۰.۶۴۸	۲۳.۶۱۴	۰.۰۰۰	تأیید
۲	تیم‌سازی و هم‌کاری با تیم‌های دیگر	۴.۳۳	۰.۸۵۴	۱۶.۲۲۹	۰.۰۰۰	تأیید
۳	توانایی هدف‌گذاری و همکاری مثبت با افراد دیگر برای رسیدن به یک هدف مشترک	۴.۲۵	۰.۶۸۵	۱۸.۹۵۶	۰.۰۰۰	تأیید
۴	مهارت مدیریت کارا و اثربخش	۴.۲۵	۰.۶۸۵	۱۸.۹۵۶	۰.۰۰۰	تأیید
۵	مدیریت افراد	۴.۲۲	۰.۸۲۴	۱۵.۴۱۳	۰.۰۰۰	تأیید
۶	توانایی سرعت عمل	۴.۲۲	۰.۷۱۵	۱۷.۷۷۰	۰.۰۰۰	تأیید
۷	مهارت مدیریت پروژه و کیفیت	۴.۱۹	۰.۶۶۲	۱۸.۷۴۶	۰.۰۰۰	تأیید
۸	توانایی سازمان‌دهی، نظارت و ارزیابی	۴.۱۷	۰.۶۰۴	۲۰.۰۸۳	۰.۰۰۰	تأیید
۹	توانایی تدوین برنامه توسعه فردی و ارتقا توانمندی	۴.۰۶	۰.۸۱۸	۱۳.۴۰۴	۰.۰۰۰	تأیید
۱۰	مدیریت تعارض	۳.۹۷	۰.۸۳۷	۱۲.۰۷۵	۰.۰۰۰	تأیید
۱۱	توانایی ارزیابی درونی فردی و توضیح علل رفتار خود و دیگران به خصوص برای درک اهداف موردنظر	۳.۶۹	۰.۹۱۲	۷.۹۱۷	۰.۰۰۰	تأیید
فرضیه دوم	مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران از دیدگاه اساتید رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.	۴.۱۶۶۷	۰.۵۳۷۱۱	۲۲.۵۷۳	۰.۰۰۰	تأیید

نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم

فرضیه سوم: مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی از دیدگاه اساتید رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه سوم با استفاده از آزمون تی تک متغیره در جدول شماره ۶ ارائه شده است. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره ۶، سطح خطا (سطح معناداری) کوچکتر از ۵ درصد (۰/۰۰۰) و میانگین

بزرگتر از ۳ است. از این رو، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه، مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی دارای اهمیت است و فرضیه سوم پژوهش مبنی بر اهمیت مهارت مذکور از دیدگاه استادان دانشگاه رد نمی‌شود. افزون بر این، آماره تی و سطح معناداری مربوط به هریک از شاخص‌های سازه نیز ارائه شد که نتایج مذکور بیانگر معناداری تمامی شاخص‌های مربوط به سازه است.

جدول شماره ۶: اطلاعات مربوط به آزمون فرضیه سوم

H ₁	سطح معناداری	آماره t	انحراف معیار	میانگین	مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی جهت ورود به حرفه حسابرسی	ردیف
تأیید	۰.۰۰۰	۱۲.۴۰۵	۰.۸۸۴	۴.۰۶	تعیین اولویت‌ها و تدوین راهبردهای مناسب و برنامه عملیاتی	۱
تأیید	۰.۰۰۰	۱۱.۲۱۰	۰.۹۰۱	۳.۹۷	واکنش نسبت به تغییرات محیطی	۲
تأیید	۰.۰۰۰	۱۲.۵۸۹	۰.۸۰۳	۳.۹۷	جامع‌نگری و کلان‌نگری	۳
تأیید	۰.۰۰۰	۸.۲۵۲	۰.۹۸۰	۳.۷۸	آینده‌نگری	۴
تأیید	۰.۰۰۰	۱۳.۴۸۷	۰.۷۲۷۷۳	۳.۹۴۴۴	مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی از دیدگاه اساتید رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.	فرضیه سوم

نتایج حاصل از آزمون فرضیه چهارم

فرضیه چهارم: مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری از دیدگاه اساتید رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه چهارم با استفاده از آزمون تی تک متغیره در جدول شماره ۷ ارائه شده است. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره ۷، سطح خطا (سطح معناداری) کوچکتر از ۵ درصد (۰/۰۰۰) و میانگین بزرگتر از ۳ است. از این رو، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد از دیدگاه استادان رشته حسابداری در دانشگاه، مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری دارای اهمیت است و فرضیه چهارم پژوهش مبنی بر اهمیت مهارت مذکور از دیدگاه استادان دانشگاه رد نمی‌شود. افزون بر این، آماره تی و سطح معناداری مربوط به هریک از شاخص‌های سازه نیز ارائه شد که نتایج مذکور بیانگر معناداری تمامی شاخص‌های مربوط به سازه است.

جدول شماره ۷: اطلاعات مربوط به آزمون فرضیه چهارم

ردیف	مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری جهت ورود به حرفه حسابرسی	میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری	H ₁
۱	مهارت تجزیه و تحلیل رویدادها	۴.۴۲	۰.۷۹۹	۱۸.۴۳۴	۰.۰۰۰	تأیید
۲	داشتن ذهن ساختارمند	۴.۲۵	۰.۶۴۳	۲۰.۲۰۰	۰.۰۰۰	تأیید
۳	یافتن راه‌حل‌های متنوع و انتخاب و اجرای بهترین گزینه و نظارت و ارزیابی	۴.۱۹	۰.۸۴۸	۱۴.۶۴۱	۰.۰۰۰	تأیید
۴	آشنایی با مفاهیم تصمیم‌گیری و اولویت‌بندی	۴.۱۷	۰.۸۰۳	۱۵.۰۹۸	۰.۰۰۰	تأیید
۵	شناسایی سناریوهای متنوع و احتمالی و به کارگیری راه‌حل‌های جدید و نوآورانه	۴.۰۸	۰.۹۵۸	۱۱.۷۴۹	۰.۰۰۰	تأیید
۶	توانایی تفکر انتقادی	۴.۰۶	۰.۹۴۶	۱۱.۶۰۱	۰.۰۰۰	تأیید
۷	ریسک‌پذیری سنجیده در تصمیم‌گیری و توانایی پیش‌بینی و مدیریت پیامدها و مخاطرات	۴.۰۶	۰.۹۴۶	۱۱.۶۰۱	۰.۰۰۰	تأیید
فرضیه چهارم	مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری از دیدگاه اساتید رشته حسابداری در دانشگاه جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.	۴.۱۷۴۶	۰.۷۱۷۷۰	۱۷.۰۰۸	۰.۰۰۰	تأیید

نتایج حاصل از آزمون فرضیه پنجم

فرضیه پنجم: مهارت‌های ارتباطی از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه پنجم با استفاده از آزمون تی تک متغیره در جدول شماره ۸ ارائه شده است. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره ۸، سطح خطا (سطح معناداری) کوچکتر از ۵ درصد (۰/۰۰۰) و میانگین بزرگتر از ۳ است. از این رو، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر)، مهارت‌های ارتباطی جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است و فرضیه پنجم پژوهش مبنی بر اهمیت مهارت مذکور از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) رد نمی‌شود. افزون بر این، آماره تی و سطح معناداری مربوط به هریک از شاخص‌های سازه نیز ارائه شد. نتایج مذکور بیانگر آن است که به استثنای شاخص توانایی در مهارت‌های زبان انگلیسی و زبان‌های خارجی سایر شاخص‌های مربوط به سازه معنادار است.

جدول شماره ۸: اطلاعات مربوط به آزمون فرضیه پنجم

ردیف	مهارت‌های ارتباطی جهت ورود به حرفه حسابرسی	میانگین	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری	H ₁
۱	توانایی گزارش‌نویسی، مستندنگاری و نگارش نامه‌های رسمی و اداری	۴.۶۰	۰.۶۹۵	۲۵.۷۶۹	۰.۰۰۰	تأیید
۲	توانایی کار مؤثر با رایانه	۴.۵۰	۰.۷۳۵	۲۲.۹۱۳	۰.۰۰۰	تأیید

۳	توانایی مذاکره و متقاعدسازی	۴.۲۶	۰.۶۹۵	۲۰.۳۸۵	۰.۰۰۰	تأیید
۴	توانایی کنترل هیجانات و غلبه بر استرس	۳.۸۸	۰.۸۲۶	۱۱.۹۷۷	۰.۰۰۰	تأیید
۵	مهارت سخنرانی و فن بیان	۳.۷۹	۰.۸۶۴	۱۰.۲۱۳	۰.۰۰۰	تأیید
۶	دارا بودن مهارت زبان بدن مناسب	۳.۵۵	۰.۹۶۰	۶.۴۰۳	۰.۰۰۰	تأیید
۷	ایجاد و حفظ روابط غیررسمی و شبکه‌ای از مخاطبان یا افراد	۳.۴۳	۱.۰۵۴	۴.۵۶۴	۰.۰۰۰	تأیید
۸	توانایی در مهارت‌های زبان انگلیسی و زبان‌های خارجی	۳.۱۲	۰.۸۵۴	۱.۵۶۴	۰.۱۲۰	تأیید
فرضیه پنجم	مهارت‌های ارتباطی از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.	۳.۸۸۹۹	۰.۴۹۳۸۶	۲۰.۲۲۶	۰.۰۰۰	تأیید

نتایج حاصل از آزمون فرضیه ششم

فرضیه ششم: مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است..

نتایج حاصل از آزمون فرضیه ششم با استفاده از آزمون تی تک متغیره در جدول شماره ۹ ارائه شده است. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره ۹، سطح خطا (سطح معناداری) کوچکتر از ۵ درصد (۰/۰۰۰) و میانگین بزرگتر از ۳ است. از این رو، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر)، مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است و فرضیه ششم پژوهش مبنی بر اهمیت مهارت مذکور از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) رد نمی‌شود. افزون بر این، آماره تی و سطح معناداری مربوط به هریک از شاخص‌های سازه نیز ارائه شد که نتایج مذکور بیانگر معناداری تمامی شاخص‌های مربوط به سازه است.

جدول شماره ۹: اطلاعات مربوط به آزمون فرضیه ششم

H ₁	سطح معناداری	آماره t	انحراف معیار	میانگین	مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران جهت ورود به حرفه حسابرسی	ردیف
تأیید	۰.۰۰۰	۲۸.۲۱۴	۰.۶۲۵	۴.۵۷	مهارت اولویت‌بندی انجام امور	۱
تأیید	۰.۰۰۰	۲۱.۶۴۲	۰.۷۲۹	۴.۴۰	توانایی سرعت عمل	۲
تأیید	۰.۰۰۰	۲۱.۹۷۲	۰.۶۸۱	۴.۳۳	تیم سازی و همکاری با تیم‌های دیگر	۳
تأیید	۰.۰۰۰	۱۶.۸۴۹	۰.۸۵۷	۴.۲۹	مدیریت افراد	۴

تأیید	۰.۰۰۰	۲۲.۶۷۱	۰.۵۸۹	۴.۱۹	مهارت مدیریت پروژه و کیفیت	۵
تأیید	۰.۰۰۰	۲۲.۸۴۲	۰.۵۶۲	۴.۱۴	مهارت مدیریت کارا و اثربخش	۶
تأیید	۰.۰۰۰	۱۴.۲۴۴	۰.۸۸۲	۴.۱۲	توانایی هدف‌گذاری و همکاری مثبت با افراد دیگر برای رسیدن به یک هدف مشترک	۷
تأیید	۰.۰۰۰	۲۱.۳۶۴	۰.۵۸۸	۴.۱۲	توانایی سازمان‌دهی، نظارت و ارزیابی	۸
تأیید	۰.۰۰۰	۱۴.۹۱۴	۰.۷۸۸	۴.۰۵	مدیریت تعارض	۹
تأیید	۰.۰۰۰	۸.۸۵۹	۱.۰۸۶	۳.۸۶	توانایی تدوین برنامه توسعه فردی و ارتقای توانمندی	۱۰
تأیید	۰.۰۰۰	۷.۵۱۳	۰.۹۹۶	۳.۶۷	توانایی ارزیابی درونی فردی و توضیح علل رفتار خود و دیگران به خصوص برای درک اهداف موردنظر	۱۱
تأیید	۰.۰۰۰	۲۶.۶۶۵	۰.۴۸۷۴۹	۴.۱۵۸	مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.	فرضیه ششم

نتایج حاصل از آزمون فرضیه هفتم

فرضیه هفتم: مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه هفتم با استفاده از آزمون تی تک متغیره در جدول شماره ۱۰ ارائه شده است. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره ۱۰، سطح خطا (سطح معناداری) کوچکتر از ۵ درصد (۰/۰۰۰) و میانگین بزرگتر از ۳ است. از این رو، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر)، مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است و فرضیه هفتم پژوهش مبنی بر اهمیت مهارت مذکور از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) رد نمی‌شود. افزون بر این، آماره تی و سطح معناداری مربوط به هر یک از شاخص‌های سازه نیز ارائه شد که نتایج مذکور بیانگر معناداری تمامی شاخص‌های مربوط به سازه است.

جدول شماره ۱۰: اطلاعات مربوط به آزمون فرضیه هفتم

H ₁	سطح معناداری	آماره t	انحراف معیار	میانگین	مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی جهت ورود به حرفه حسابرسی	ردیف
تأیید	۰.۰۰۰	۱۳.۵۱۴	۰.۷۷۱	۳.۹۳	واکنش نسبت به تغییرات محیطی	۱
تأیید	۰.۰۰۰	۹.۵۶۷	۰.۹۷۸	۳.۸۳	تعیین اولویت‌ها و تدوین راهبردهای مناسب و برنامه عملیاتی	۲
تأیید	۰.۰۰۰	۹.۰۰۱	۰.۹۵۰	۳.۷۶	جامع‌نگری و کلان‌نگری	۳
تأیید	۰.۰۰۰	۷.۴۲۶	۱.۰۸۰	۳.۷۱	آینده‌نگری	۴
تأیید	۰.۰۰۰	۱۲.۱۰۶	۰.۷۵۰۶۲	۳.۸۰۹۵	مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.	فرضیه هفتم

نتایج حاصل از آزمون فرضیه هشتم

فرضیه هشتم: مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه هشتم با استفاده از آزمون تی تک متغیره در جدول شماره ۱۱ ارائه شده است. بر اساس یافته‌های مندرج در جدول شماره ۱۱، سطح خطا (سطح معناداری) کوچکتر از ۵ درصد (۰/۰۰۰) و میانگین بزرگتر از ۳ است. از این رو، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان ادعا کرد از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر)، مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است و فرضیه هشتم پژوهش مبنی بر اهمیت مهارت مذکور از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) رد نمی‌شود. افزون بر این، آماره تی و سطح معناداری مربوط به هر یک از شاخص‌های سازه نیز ارائه شد که نتایج مذکور بیانگر معناداری تمامی شاخص‌های مربوط به سازه است.

جدول شماره ۱۱: اطلاعات مربوط به آزمون فرضیه هشتم

H ₁	سطح معناداری	آماره t	انحراف معیار	میانگین	مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری جهت ورود به حرفه حسابرسی	ردیف
تأیید	۰.۰۰۰	۳۲.۶۲۵	۰.۵۰۰	۴.۴۵	مهارت تجزیه و تحلیل رویدادها	۱

۲	آشنایی با مفاهیم تصمیم‌گیری و اولویت‌بندی	۴.۳۴	۰.۶۴۷	۲۳.۲۷۰	۰.۰۰۰	تأیید
۳	یافتن راه‌حل‌های متنوع و انتخاب و اجرای بهترین گزینه و نظارت و ارزیابی	۴.۳۳	۰.۵۶۶	۲۶.۴۵۸	۰.۰۰۰	تأیید
۴	داشتن ذهن ساختارمند	۴.۳۱	۰.۵۵۸	۲۶.۳۴۰	۰.۰۰۰	تأیید
۵	ریسک‌پذیری سنجیده در تصمیم‌گیری و توانایی پیش‌بینی و مدیریت پیامدها و مخاطرات	۴.۰۲	۰.۹۶۷	۱۱.۸۸۲	۰.۰۰۰	تأیید
۶	شناسایی سناریوهای متنوع و احتمالی و به کارگیری راه‌حل‌های جدید و نوآورانه	۳.۹۳	۰.۹۱۴	۱۱.۴۰۸	۰.۰۰۰	تأیید
۷	توانایی تفکر انتقادی	۳.۸۱	۱.۰۳۳	۸.۷۹۵	۰.۰۰۰	تأیید
فرضیه هشتم	مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری از دیدگاه شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) جهت ورود به حرفه حسابرسی دارای اهمیت است.	۴.۱۷۱۲	۰.۵۵۶۰۹	۲۳.۶۴۲	۰.۰۰۰	تأیید

نتایج حاصل از آزمون فرضیه نهم و رتبه‌بندی مهارت‌ها

فرضیه نهم: رتبه اهمیت مهارت‌های نرم جهت ورود به حرفه حسابرسی از دیدگاه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه حسابرسی یکسان است.

جدول شماره ۱۲: نتایج تحلیلی آزمون فریدمن

سطح معناداری	درجه آزادی	کای دو	تعداد	مهارت‌های نرم
۰/۰۰۰	۳	۵۵	۱۲۶	از دید شاغلین در حرفه
۰/۰۰۰	۳	۳۷	۱۰۸	از دید استادان

با توجه به نتایج حاصل از جدول شماره ۱۲ که مربوط به آزمون فریدمن است همان‌طور که مشاهده می‌شود سطح معناداری آزمون (۰/۰۰۰) از ضریب خطا (۵ درصد) کمتر است لذا می‌توان فرض صفر را مبنی بر یکسان بودن اهمیت مهارت‌های نرم جهت ورود به حرفه حسابرسی (از دیدگاه هر دو گروه تحت بررسی) به صراحت رد کرد و چنین نتیجه گرفت که اهمیت و رتبه مهارت‌های مطرح شده از دیدگاه دو گروه مورد بررسی، با یک‌دیگر متفاوت است. به عبارت دیگر، بر اساس یافته‌های به دست آمده، فرضیه نهم پژوهش را نمی‌توان رد کرد.

رتبه‌نهایی هر یک از مهارت‌های نرم جهت ورود به حرفه حسابرسی در جدول شماره ۱۳ از دیدگاه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه ارائه شده است. لازم به ذکر است هر چقدر میانگین رتبه‌ها بزرگ‌تر باشد، اهمیت آن مهارت بیشتر است. از این رو، در میان مهارت‌های نرم مورد نیاز از دیدگاه شاغلین در حرفه، مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری با میانگین ۳/۰۱ دارای بیشترین اهمیت است و پس از آن مهارت سیاست‌گذاری و کارآفرینی رتبه دوم و مهارت ارتباطی و مهارت مدیریت بر خود و دیگران رتبه سوم را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین از دیدگاه استادان دانشگاه مهارت ارتباطی، مهارت مدیریت بر خود و دیگران و مهارت ادراکی و تصمیم‌گیری به صورت

یکسان با میانگین ۲ دارای بیشترین اهمیت هستند و مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی با میانگین ۱ در رتبه دوم اهمیت قرار گرفته‌اند.

جدول شماره ۱۳: وزن نهایی مهارت‌های نرم مورد نیاز جهت ورود به حرفه حسابرسی

مهارت	از دید شاغلین در حرفه	از دید استادان دانشگاه
مهارت‌های ارتباطی	۲	۲
مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران	۲	۲
مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی	۲/۰۵	۱
مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری	۳/۰۱	۲

جدول شماره ۱۴: رتبه‌بندی شاخص‌های بااهمیت مورد نیاز جهت ورود به حرفه حسابرسی

مهارت	ردیف	شاخص‌های بااهمیت مورد نیاز جهت ورود به حرفه حسابرسی	از دید شاغلین در حرفه	از دید استادان دانشگاه
مهارت‌های ارتباطی	A۱	ایجاد و حفظ روابط غیررسمی و شبکه‌های از مخاطبان یا افراد	۳	۳
	A۲	توانایی کنترل هیجانات و غلبه بر استرس	۴	۴
	A۳	توانایی مذاکره و متقاعدسازی	۵	۵
	A۴	مهارت سخنرانی و فن بیان	۴	۵
	A۵	دارا بودن مهارت زبان بدن مناسب	۳	۳
	A۶	توانایی در مهارت‌های زبان انگلیسی و زبان‌های خارجی	۲	۲
	A۷	توانایی کار موثر با رایانه	۶/۰۲	۵
	A۸	توانایی گزارش نویسی، مستندنگاری و نگارش نامه‌های رسمی و اداری	۶	۵
مهارت‌های مدیریت بر خود و دیگران	B۱	توانایی هدف‌گذاری و همکاری مثبت با افراد دیگر برای رسیدن به یک هدف مشترک	۵	۶
	B۲	توانایی سازمان‌دهی، نظارت و ارزیابی	۵	۵
	B۳	مهارت مدیریت کارا و اثربخش	۵	۶
	B۴	مهارت مدیریت پروژه و کیفیت	۵	۶/۰۶
	B۵	توانایی تدوین برنامه توسعه فردی و ارتقای توانمندی	۵	۵
	B۶	توانایی ارزیابی درونی فردی و توضیح علل رفتار خود و دیگران به خصوص برای درک اهداف مورد نظر	۴	۴
	B۷	توانایی سرعت عمل	۶	۶/۰۴
	B۸	مهارت اولویت‌بندی انجام امور	۷	۷
	B۹	تیم‌سازی و همکاری با تیم‌های دیگر	۶	۶
	B۱۰	مدیریت تعارض	۵	۴
مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی	B۱۱	مدیریت افراد	۶	۶
	C۱	آینده‌نگری	۲	۲
	C۲	جامع‌نگری و کلان‌نگری	۲	۲
	C۳	تعیین اولویت‌ها و تدوین راهبردهای مناسب و برنامه عملیاتی	۲	۲
	C۴	واکنش نسبت به تغییرات محیطی	۲	۲
	D۱	مهارت تجزیه و تحلیل رویدادها	۴	۴
	D۲	داشتن ذهن ساختارمند	۴	۴
	D۳	توانایی تفکر انتقادی	۳	۳
مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری	D۴	شناسایی سناریوهای متنوع و احتمالی و به کارگیری راه‌حل‌های جدید و نوآورانه	۳	۳
	D۵	آشنایی با مفاهیم تصمیم‌گیری و اولویت‌بندی	۴	۳
	D۶	یافتن راه‌حل‌های متنوع و انتخاب و اجرای بهترین گزینه و نظارت و ارزیابی	۴	۴/۰۶
	D۷	ریسک‌پذیری سنجیده در تصمیم‌گیری و توانایی پیش‌بینی و مدیریت پیامدها و مخاطرات	۳	۳

در ادامه و به منظور بررسی جزئی‌تر اهمیت و رتبه شاخص‌های زیر مجموعه مهارت‌های ۴ گانه، در جدول شماره ۱۴، رتبه‌بندی نهایی شاخص‌های زیرمجموعه هر کدام از مهارت‌ها جهت ورود به حرفه حسابرسی ارائه شده است.

در بین شاخص‌های فوق، از دیدگاه شاغلین در حرفه شاخص هفتم (توانایی کار مؤثر با رایانه) و هشتم (توانایی گزارش‌نویسی، مستندنگاری و نگارش نامه‌های رسمی و اداری) از مهارت‌های ارتباطی، به ترتیب با میانگین ۶/۰۲ و ۶ دارای بهترین رتبه در بین سایر مهارت‌هاست. همچنین شاخص سوم مهارت‌های ارتباطی (توانایی مذاکره و متقاعدسازی) و دوم و چهارم (توانایی کنترل هیجانات و غلبه بر استرس و مهارت سخنرانی و فن بیان) به ترتیب با میانگین‌های ۵ و ۴ نیز رتبه‌های سوم و چهارم را در مهارت‌های ارتباطی از دیدگاه شاغلین در حرفه کسب کرده‌اند. در نهایت شاخص اول و پنجم (ایجاد و حفظ روابط غیررسمی و شبکه‌ای از مخاطبان یا افراد و دارا بودن مهارت زبان بدن مناسب) و ششم (توانایی در مهارت‌های زبان انگلیسی و زبان‌های خارجی) پایین‌ترین رتبه را در بین مهارت‌های ارتباطی به خود اختصاص داده است. همچنین از دیدگاه استادان دانشگاه شاخص سوم، چهارم، هفتم و هشتم (توانایی مذاکره و متقاعدسازی، مهارت سخنرانی و فن بیان، توانایی کار مؤثر با رایانه و توانایی گزارش‌نویسی، مستندنگاری و نگارش نامه‌های رسمی و اداری) از مهارت‌های ارتباطی با میانگین ۵ دارای بهترین رتبه در بین سایر مهارت‌هاست. همچنین شاخص دوم مهارت‌های ارتباطی (توانایی کنترل هیجانات و غلبه بر استرس) با میانگین ۴ رتبه دوم و شاخص اول و پنجم (ایجاد و حفظ روابط غیررسمی و شبکه‌ای از مخاطبان یا افراد و دارا بودن مهارت زبان بدن مناسب) با میانگین ۳ رتبه سوم را در مهارت‌های ارتباطی از دیدگاه استادان دانشگاه کسب کرده‌اند. در نهایت شاخص ششم (توانایی در مهارت‌های زبان انگلیسی و زبان‌های خارجی) پایین‌ترین رتبه را در بین مهارت‌های ارتباطی به خود اختصاص داده است. مهارت دوم با اهمیت در ورود به حرفه حسابرسی مهارت مدیریت بر خود و دیگران است که در آن میان از دیدگاه شاغلین در حرفه شاخص هشتم (مهارت اولویت‌بندی انجام امور) با میانگین رتبه ۷ و شاخص هفتم، نهم و یازدهم به ترتیب (توانایی سرعت عمل، تیم‌سازی و همکاری با تیم‌های دیگر و مدیریت افراد) با میانگین رتبه ۶ بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین از دیدگاه استادان دانشگاه شاخص هشتم (مهارت اولویت‌بندی انجام امور) با میانگین رتبه ۷ و شاخص چهارم (مهارت مدیریت پروژه و کیفیت) با میانگین رتبه ۶/۰۶ و شاخص هفتم (توانایی سرعت عمل) با میانگین رتبه ۶/۰۴ بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند. مهارت سوم با اهمیت در ورود به حرفه حسابرسی مهارت سیاست‌گذاری و کارآفرینی است که از دیدگاه شاغلین در حرفه و استادان دانشگاه، چهار شاخص زیر مجموعه مهارت با کسب میانگین رتبه ۲ دارای اهمیت یکسانی می‌باشند. در نهایت مهارت ادراکی و تصمیم‌گیری است که از دیدگاه شاغلین در حرفه شاخص اول، دوم، پنجم و ششم به ترتیب (مهارت تجزیه و تحلیل رویدادها، داشتن ذهن ساختارمند، آشنایی با مفاهیم تصمیم‌گیری و اولویت‌بندی، یافتن راه‌حل‌های متنوع و انتخاب و اجرای بهترین گزینه و نظارت و ارزیابی) با میانگین رتبه ۴ بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین از دیدگاه استادان دانشگاه شاخص ششم (یافتن راه‌حل‌های متنوع و انتخاب و اجرای بهترین گزینه و نظارت و ارزیابی) با میانگین رتبه ۴/۰۶ و شاخص اول و دوم به ترتیب (مهارت تجزیه و تحلیل رویدادها و داشتن ذهن ساختارمند) با میانگین رتبه ۴ بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند.

نتیجه‌گیری

برای موفقیت در هر حرفه‌ای، علاوه بر مهارت‌های تخصصی و دانشگاهی، مجموعه‌ای از مهارت‌های دیگری که با عنوان مهارت‌های نرم یا غیرفنی نام‌گذاری شده‌اند و موجب افزایش قابلیت افراد در مواجهه شدن با شرایط و مسائلی که در محیط کار و حرفه با آن روبرو می‌شوند، مورد نیاز است.

پژوهش‌های زیادی در رشته‌های مختلف از جمله مهندسی، پزشکی و حسابداری در خصوص ویژگی‌ها و مهارت‌های مورد نیاز جهت ورود به حرفه مربوطه انجام شده است لیکن حوزه حسابرسی مورد غفلت قرار گرفته است. مهارت نرم حسابرسان نقش مهمی در کمک به موفقیت حسابرسی داخلی و مستقل دارد. استفاده از مهارت‌های نرم، به ویژه در هنگام اجرای سیستم مدیریت کیفیت، نه تنها یک سرمایه‌گذاری است، بلکه مزایای ملموسی را نیز برای سازمان به همراه دارد. یافته‌های مطالعات خارجی و داخلی که به طور خلاصه در این مقاله اشاره شد، حاکی از امکان اثربخشی بکارگیری مهارت‌های نرم جهت موفقیت در حرفه مربوطه است. مجموع شواهد مستخرج از این ادبیات، به طور خلاصه نشان داد که توسعه و توانمندسازی ظرفیت‌های دانشجویان که بلافاصله پس از دانش‌آموختگی وارد بازار کار می‌شوند و رسالت و نقش مهمی در پیشرفت و آبادانی کشور دارند، از اهمیت بسزایی برخوردار است. از این رو دانش‌آموختگان نیاز اساسی به مهارت‌های نرم دارند تا به وسیله آن‌ها بتوانند کیفیت زندگی و عملکرد فردی، دانشگاهی، شغلی و اجتماعی خود را ارتقا بخشند.

بر اساس اهمیت و نقش مهارت‌های نرم مطابق با پژوهش‌های انجام شده، در این مقاله برای نخستین بار در ایران، به مسئله شناسایی و رتبه‌بندی مهارت‌های نرم با اهمیت در حوزه آموزش حسابرسی پرداخته شد. در این راستا، ۳۰ شاخص در قالب ۴ مهارت نرم اصلی به عنوان مهارت‌های با اهمیت در حوزه حسابرسی در نظر گرفته شد. چهار مهارت فوق شامل مهارت "ارتباطی"، "مدیریت بر خود و دیگران"، "سیاست‌گذاری و کارآفرینی" و "ادراکی و تصمیم‌گیری" بود. افزون بر این، به منظور افزایش اعتبار یافته‌ها و اطلاع از نظر هر دو حوزه دانشگاه و حرفه، مشارکت‌کنندگان در پژوهش، استادان دانشگاه که سابقه تدریس حسابرسی را داشتند و شاغلین در حرفه حسابرسی (سرپرست حسابرسی و بالاتر) مد نظر قرار گرفت. یافته‌های به دست آمده، حاکی از آن بود که از دیدگاه هر دو گروه مورد پیمایش، ۴ مهارت اصلی دارای اهمیت هستند و هم استادان دانشگاه و هم شاغلین در حرفه بر اهمیت این مهارت‌ها برای ورود موفق دانش‌آموختگان به حرفه حسابرسی صحنه گذاشتند. در ادامه و به منظور بررسی فرضیه نهم پژوهش، نسبت به بررسی متفاوت بودن رتبه اهمیت مهارت‌ها از دیدگاه دو گروه پرداخته شد و نتایج حاصله بیانگر آن بود که فرض متفاوت بودن رتبه اهمیت مهارت‌ها از دیدگاه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه رد نمی‌شود و در خصوص رتبه اهمیت مهارت‌ها بین استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه اختلاف نظر وجود دارد. بررسی جزئی‌تر موضوع فوق نشان داد که از دیدگاه شاغلین در حرفه، مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری دارای بیشترین اهمیت است و پس از آن مهارت سیاست‌گذاری و کارآفرینی رتبه دوم و مهارت ارتباطی و مهارت مدیریت بر خود و دیگران رتبه سوم را به خود اختصاص داده‌اند. از دیدگاه استادان دانشگاه، مهارت ارتباطی، مهارت مدیریت بر خود و دیگران و مهارت ادراکی و تصمیم‌گیری حائز اهمیت یکسان بوده و مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی در رتبه دوم اهمیت قرار گرفت. در مجموع یافته‌های این پژوهش نشان داد که مهارت‌های نرم دارای اهمیت زیادی جهت ورود به حرفه حسابرسی هستند لیکن اهمیت هر کدام از مهارت‌های ۴ گانه مورد بررسی، از دیدگاه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه یکسان نیست. بر اساس نتایج پژوهش و با توجه به دیدگاه هر دو گروه اساتید دانشگاه و شاغلین در حرفه در خصوص مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های مدیریت بر

خود و دیگران، مهارت‌های سیاست‌گذاری و کارآفرینی و مهارت‌های ادراکی و تصمیم‌گیری پیشنهاد می‌شود در تدوین دروس مرتبط با رشته حسابداری به این موارد اهمیت دوچندانی داده شود و شورای عالی برنامه ریزی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر سازمان‌های مربوط این مهارت‌ها را در نظر گرفته و مطابق با آن‌ها سرفصل دروس مرتبط با این رشته را بازنگری و تعریف کنند. افزون بر این، به مدرسان و تصمیم‌گیران در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی به خصوص اعضای هیئت علمی و استادان رشته حسابداری پیشنهاد می‌شود به طرق مختلف در راستای تقویت و پرورش این مهارت‌ها در دانشجویان گام بردارند. همچنین نظر به اختلاف دیدگاه استادان دانشگاه و شاغلین در حرفه در خصوص رتبه اهمیت مهارت‌ها، پیشنهاد می‌شود ضمن بررسی دلایل این موضوع در پژوهش‌های آتی، این تفاوت در دیدگاه، در نشست‌های علمی و همایش‌هایی که با حضور استادان دانشگاه و حرفه برگزار می‌شود مطرح و مورد بحث و تبادل نظر قرار گیرد تا بدین وسیله فاصله بین انتظارات صنعت و حرفه از دانشگاه نیز کاسته شود.

لازم به ذکر است پژوهش حاضر همچون سایر پژوهش‌های پیمایشی با مشکلات و محدودیت‌های مرتبط با پرسشنامه از جمله توزیع و میزان دقت پاسخ‌دهندگان به هنگام تکمیل پرسشنامه مواجه بوده است لیکن با تمهیداتی همچون مراجعه حضوری، پیگیری‌های چندباره و ارائه توضیح در خصوص ابهامات احتمالی به آزمودنی‌های پژوهش، سعی شد آثار سوء ناشی از چنین محدودیت‌هایی کاهش یابد.

References

- Abdulkhan, M. (2013). *Identifying the skills needed by industrial engineering graduates to enter the business field* [Master's thesis, Payam Noor University of Tehran Province]. <https://elmnet.ir/doc/10570951-59132> (In Persian)
- Akbari, z. (2017). The Need to Develop and Incorporate the Soft Skills (General) Courses into the Educational Curriculum of Medical Sciences' students [Research]. *Journal of Medical Education and Development*, 13(2), 114-139. <http://jmed.ssu.ac.ir/article-1-810-fa.html> (In Persian)
- Al-Khaddash, H., Al Nawas, R., & Ramadan, A. (2013). Factors affecting the quality of auditing: The case of Jordanian commercial banks. *International Journal of Business and Social Science*, 4(11), 206-222. <https://www.ijbssnet.com/journal/index/2107>
- Bennett, N., Dunne, E., & Carré, C. (1999). Patterns of core and generic skill provision in higher education. *Higher education*, 37(1), 71-93. <https://doi.org/10.1023/A:1003451727126>
- Bui, B., & Porter, B. (2010). The expectation-performance gap in accounting education: An exploratory study. In *Personal transferable skills in accounting education* (pp. 22-49). Routledge. <https://doi.org/10.1080/09639280902875556>
- Cassidy, S. (2006). Developing employability skills: Peer assessment in higher education. *Education+ training*, 48(7), 508-517. <https://doi.org/10.1108/00400910610705890>
- Dolce, V., Emanuel, F., Cisi, M., & Ghislieri, C. (2020). The soft skills of accounting graduates: Perceptions versus expectations. *Accounting Education*, 29(1), 57-76. <https://doi.org/10.1080/09639284.2019.1697937>
- Earley, C. E. (2001). Knowledge acquisition in auditing: Training novice auditors to recognize cue relationships in real estate valuation. *The Accounting Review*, 76(1), 81-97. <https://doi.org/10.2308/accr.2001.76.1.81>

- Elo, T., Pätäri, S., Sjögrén, H., & Mättö, M. (2024). Transformation of skills in the accounting field: the expectation–performance gap perceived by accounting students. *Accounting Education*, 33(3), 237-273. <https://doi.org/10.1080/09639284.2023.2191289>
- Esfijanion, N. (2013). *The effect of cultural indicators of audit institutions, individual skills of auditors and the effectiveness of the audit process on audit quality* [Master's thesis, University of Allameh Tabatabai University]. <https://elmnet.ir/doc/10781634-31802> (In Persian)
- Heckman, J., & Kautz, T. (2016). Formazione e valutazione del capitale umano. L'importanza dei 'character skills' nell'apprendimento scolastico. *Scuola democratica*, 8(2), 454-456. <https://doi.org/10.12828/87601>
- Kwarteng, J. T., & Mensah, E. K. (2022). Employability of accounting graduates: analysis of skills sets. *Heliyon*, 8(7). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e09937>
- Lee, Y.-t., Stettler, A., & Antonakis, J. (2011). Incremental validity and indirect effect of ethical development on work performance. *Personality and Individual Differences*, 50(7), 1110-1115. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.01.036>
- Lin, Z. J., Xiong, X., & Liu, M. (2005). Knowledge base and skill development in accounting education: Evidence from China. *Journal of accounting education*, 23(3), 149-169. <https://doi.org/10.1016/j.jaccedu.2005.06.003>
- Mansi, S. A., Maxwell, W. F., & Miller, D. P. (2004). Does auditor quality and tenure matter to investors? Evidence from the bond market. *Journal of Accounting research*, 42(4), 755-793. <https://doi.org/10.1111/j.1475-679X.2004.00156.x>
- McGee, M. (2007). Stay ahead with soft skills. *InformationWeek*, 36.
- Mohammadi, S., Darzian Azizi, A., & Arzani Birgani, M. (2022). Structural Analysis of the Effect of Entrepreneurial Cognition on Intention of Students' Entrepreneurial Behavior with the Mediating Role of Perceived Fear (Case Study: Shahid Chamran University of Ahvaz). *Quarterly Scientific Journal of Vocational University 19*(2), 245-265. <https://doi.org/10.48301/kssa.2021.292382.1593> (In Persian)
- Mohammadzadeh, A., & Stoudeh Qarehbagh, R. (2017). Soft skills for engineering students and graduates. *Iranian Engineering Education Quarterly*, 20(80), 1-29. <https://doi.org/10.22047/ijee.2019.156398.1592> (In Persian)
- Mohsenin, S., & Esfidani, M. R. (2015). *Structural equation based PLS with Smart-PLS*. <https://mehrabanshop.org/> (In Persian)
- Mojtahedzadeh, V., Alavi Tabari, S. H., & Moradipar, F. (2019). Required Knowledge and Skills for Accounting Graduates (Case Study: West Azerbaijan). *Journal of Accounting Knowledge 1*(1), 73-87. <https://doi.org/10.22103/jak.2012.56> (In Persian)
- Naderi, M., & Rostami, F. (2022). Geopolitical Analysis of Unemployment of University Graduates in Kermanshah Province. *International Political Economy Studies*, 5(2), 689-727. <https://doi.org/10.22126/ipes.2021.6673.1386> (In Persian)
- Ricchiardi, P., & Emanuel, F. (2018). Soft skill assessment in higher education. *Journal of Educational, Cultural and Psychological Studies (ECPS Journal)*(18), 21-53. <https://doi.org/10.7358/ecps-2018-018-ricc>
- Robles, M. M. (2012). Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's workplace. *Business communication quarterly*, 75(4), 453-465. <https://doi.org/10.1177/1080569912460400>
- Schulz, B. (2008). The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge. <http://hdl.handle.net/10628/39>

- Seetha, N. (2014). Are soft skills important in the workplace?-A preliminary investigation in Malaysia. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 4(4), 44. <https://doi.org/10.6007/IJARBS/v4-i4/751>
- Shukla, A., & Kumar, G. (2017). Essential soft skills for employability-A longitudinal study. *Advances in Economics and Business Management (AEBM)*, 4(6), 362-367. <http://www.krishisanskriti.org/Publication.html>
- Talebian Darzi, M., Falah, V., & Salehi, M. (2022). Explaining Factors Affecting Skills Curriculum Based on Social Responsibility. *Quarterly Scientific Journal of Vocational University*, 19, 43-59. <https://doi.org/10.48301/kssa.2021.278539.1443> (In Persian)
- Tan, L. M., & Laswad, F. (2018). Professional skills required of accountants: what do job advertisements tell us? *Accounting Education*, 27(4), 403-432. <https://doi.org/10.1080/09639284.2018.1490189>
- Yazdanfar, D., & Öhman, P. (2015). Debt financing and firm performance: an empirical study based on Swedish data. *The Journal of Risk Finance*, 16(1), 102-118. <https://doi.org/10.1108/JRF-06-2014-0085>
- Zivodar, z. (2004). *The importance of chosen fields of knowledge, skills, and the level of academic education for entering the auditing profession* [Master's thesis, University of Al-Zahra]. <https://elmnet.ir/doc/10513693-40156> (In Persian)